

Insolvenční řízení

Poté, co věřitelem přihlášená pohledávka byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji účinně nepopřela žádná z osob k tomu oprávněných), insolvenční soud již nemůže přihlášku této pohledávky odmítnout jako podanou opožděně. Odepřít věřiteli plnění na zjištěnou pohledávku poté, co nově nastaly nebo nově vyšly najevo skutečnosti, z nichž plyne, že šlo o pohledávku přihlášenou opožděně, lze jen za předpokladu, že tyto nové skutečnosti jsou současně skutečnostmi, pro které by plnění na pohledávku mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a došlo by jím k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 31/2025-B-79 ze dne 28.5.2026)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka K. B., vedené u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci pod sp. zn. KSOL 10 INS 3892/2023, o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli, o dovolání dlužníka, zastoupeného JUDr. J.S., advokátem, se sídlem v Š., proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59, tak, že dovolání proti prvnímu výroku usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59, se odmítá. Dovolání proti druhému výroku usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59, se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 26. září 2024, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023-B-40, Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Souhlasil s tím, aby Indra-Šebesta v. o. s, insolvenční správce dlužníka K. B., vydal zajištěnému věřiteli č. 9 IT credit, s. r. o., výtěžek zpeněžení předmětu zajištění ve výši 5.406.511,34 Kč (I. výrok).

[2] Uložil insolvenčnímu správci, aby výtěžek zpeněžení předmětu zajištění vydal zajištěnému věřiteli do 15 dnů od právní moci usnesení (II. výrok).

[3] Vyzval insolvenčního správce, aby mu do 30 dnů od právní moci usnesení zaslal písemnou zprávu o vydání výtěžku zpeněžení (III. výrok).

2. Insolvenční soud – vycházejí z § 192 odst. 1 a 3, § 201 odst. 1 písm. a/ a § 298 odst. 1 až 4 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) – dospěl k následujícím závěrům:

3. Pohledávka zajištěného věřitele přihlášená do insolvenčního řízení 16. listopadu 2023 byla zjištěna při přezkumném jednání co do pravosti a výše v rozsahu 5.406.511,34 Kč s právem na uspokojení ze zajištění představovaného označenými nemovitostmi (dále též jen „předmět zajištění“).

4. Předmět zajištění byl zpeněžen za částku 7.690.000 Kč, náklady na zpeněžení (odměna dražebníka) činí 465.245 Kč, náklady na správu předmětu zajištění (pojištění nemovitostí, daň z nemovitostí za rok 2024) činí 18.242 Kč, odměna insolvenčního správce činí 322.175,15 Kč; pro nezajištěné věřitele zůstává (po odečtu částky připadající na zajištěného věřitele) přebytek ve výši 1.477.826,51 Kč.

5. Včasné námitky dlužníka proti návrhu na vydání výtěžku zpeněžení předmětu zajištění zajištěnému věřiteli nejsou důvodné, když přihláška zajištěného věřitele není opožděná (insolvenční soud postupoval analogicky podle závěrů usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. listopadu 2020, sen. zn. 29 NSČR 35/2019 [jde o usnesení uveřejněné pod číslem 65/2021 Sb. rozh. obč., které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu]).

6. K odvolání dlužníka Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 9. ledna 2025, č. j. KSOL 10 INS 3892/2023, 2 VSOL 520/2024-B-59:

[1] Odmítl odvolání proti II. a III. výroku usnesení insolvenčního soudu (první výrok).

[2] Potvrdil usnesení insolvenčního soudu v I. výroku (druhý výrok).

7. Odvolací soud – vycházejí z § 192 odst. 2, § 201 odst. 1 písm. a/ a § 298 insolvenčního zákona – dospěl po přezkoumání napadeného usnesení ve vztahu k potvrzujícímu výroku k následujícím závěrům:

8. Soudy i insolvenční správce jsou vázáni výsledky přezkumu pohledávky (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 2023, sen. zn. 29 NSČR 78/2021). Pravidlo vázanosti výsledky přezkumu umožňuje Nejvyšší soud prolomit jen zcela výjimečně; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2016, sen. zn. 29 NSČR 7/2014, uveřejněné pod číslem 76/2017 Sb. rozh. obč., usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 78/2021, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2023, sen. zn. 29 NSČR 134/2022 [jde o usnesení uveřejněné pod číslem 23/2024 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 23/2024“)]. O takové situaci ale ve věci nešlo.

9. Dlužníkem namítané skutečnosti (opožděné přihlášení pohledávky pro nesprávnou dodatečnou výzvu k přihlášení pohledávek) nejsou novými skutečnostmi (k datu přezkumu neznámými), takže „nelze nerespektovat“ výsledky přezkumu; zajištěnému věřiteli nelze upřít vydání výtěžku zpeněžení.

10. I kdyby se tento závěr neprosadil, odvolací soud konstatuje (jako obiter dictum), že závěry insolvenčního soudu o včasnosti přihlášky pohledávky nemá za excesivní. Nad jejich rámec odvolací soud poukazuje na to, že zajištěný věřitel nebyl účastníkem sporu o vyloučení předmětu zajištění z majetkové podstaty dlužníka HEXIN International s. r. o.; konal v dobré víře ve smyslu § 980 odst. 2 a § 984 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“) [nevěděl o vlastnickém právu dlužníka k předmětu zajištění].

II. Dovolání a vyjádření k němu

11. Proti usnesení odvolacího soudu podal dlužník dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena a zčásti závisí na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu. Konkrétně dovolatel formuluje otázky, pro které má dovolání za přípustné, následovně:

[1] Jaké jsou právní důsledky skutečnosti, že pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení byla přezkoumána na přezkumném jednání a zjištěna ve smyslu § 201 odst. 1 insolvenčního zákona?

[2] Je přípustné uplatnění právních důsledků opožděného podání přihlášky stanovených v § 173 odst. 1 insolvenčního zákona (tedy, že se k přihlášce nepřihlíží a v insolvenčním řízení se neuspokojuje) po zjištění přihlášky na přezkumném jednání ve smyslu § 201 odst. 1 insolvenčního zákona?

[3] Má insolvenční soud právo, popřípadě i povinnost, nepřihlížet k pohledávce přihlášené po uplynutí přihlašovací lhůty?

12. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

13. V mezích uplatněného dovolacího důvodu argumentuje dovolatel následovně:

14. Závěr odvolacího soudu, že dovolatelem namítané skutečnosti (k opožděnosti přihlášky) nejsou novými skutečnostmi (k datu přezkumu neznámými), takže nelze nerespektovat výsledky přezkumu, má dovolatel za rozporný se závěry R 23/2024. Míní, že skutečností, která nově vyšla najevo (v době rozhodování o vydání výtěžku zpeněžení) je právě ex lege vzniklý zákaz přihlížení k přihlášené pohledávce ve smyslu § 173 odst. 1 insolvenčního zákona v důsledku zmeškání přihlašovací lhůty stanovené v usnesení o úpadku ze dne 14. srpna 2023 [která skončila 14. října 2023 (správně připadá konec lhůty na pondělí 16. října 2023)].

15. Věcně má tato skutečnost zásadní význam, neboť otázka včasnosti přihlášky pohledávky je rozhodující pro přípustnost jejího uspokojení. Závěr odvolacího soudu, že insolvenční soud se těmito námitkami nemusí zabývat, porušuje zásady insolvenčního řízení, zejména § 5 písm. a/ insolvenčního zákona. V době přezkoumání přihlášené pohledávky měl insolvenční soud po skutkové stránce k dispozici všechny potřebné podklady pro posouzení přihlášky jako opožděné, leč neučinil tak pro mylný právní názor, na kterém setrval.

16. Přezkoumání přihlášené pohledávky nemá povahu soudního nebo úředního rozhodnutí, nenabývá právní moci a může být revidováno v dalších fázích insolvenčního řízení. Vzhledem k omezeným právům dlužníka v insolvenčním řízení má dlužník první (a patrně i poslední) příležitost procesně se bránit proti nesprávnému přezkoumání přihlášené pohledávky.

17. Odvolací soud nevzal v úvahu závěry Nejvyššího soudu v R 23/2024, zejména v odstavci 28 odůvodnění tamtéž (neuplatnil tam popsany přístup a posoudil věc přepjatě formalisticky, bez zřetele ke zjištěným okolnostem případu).

18. V další části dovolání se dovolatel vymezuje proti názoru, který odvolací soud formuloval jako obiter dictum, máje jej rovněž za nesprávný.

III. Přípustnost dovolání

19. Pro dovolací řízení je rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění.

20. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností podaného dovolání, máje na zřeteli, že v dané věci může být přípustné jen podle § 237 o. s. ř.

21. Dovolatel dovolání výslovně směřuje „proti celému výroku napadeného usnesení“.

22. V rozsahu, v němž dovolání takto směřuje proti prvnímu výroku napadeného usnesení (jímž odvolací soud odmítl odvolání proti II. a III. výroku usnesení insolvenčního soudu), je Nejvyšší soud bez dalšího odmítl jako objektivně nepřipustné podle § 243c odst. 1 o. s. ř. Podle § 238 odst. 1 písm. e/ o. s. ř. totiž dovolání podle § 237 o. s. ř. není přípustné proti usnesením, proti nimž je přípustná žaloba pro zmatečnost podle § 229 odst. 4 o. s. ř.; podle posledně označeného ustanovení přitom účastník může napadnout žalobou pro zmatečnost též pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání.

23. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti druhému (potvrzujícímu) výroku napadeného usnesení, je Nejvyšší soud shledal přípustným podle § 237 o. s. ř., když potud pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním položených právních otázek jde o věc dovolacím soudem beze zbytku neřešenou.

IV. Důvodnost dovolání

24. Nejvyšší soud se - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval především tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

25. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

26. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

27. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona:

§ 5

Zásady insolvenčního řízení

Insolvenční řízení spočívá zejména na těchto zásadách:

a/ insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárního a co nejvyššího uspokojení věřitelů;

(...)

§ 136

(...)

(2) Rozhodnutí o úpadku musí obsahovat

(...)

d/ výzvu, aby věřitelé, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, tak učinili ve lhůtě 2 měsíců, s poučením o následcích jejího zmeškání,

(...)

§ 173

Podání přihlášky

(1) Věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Věřitelé vykonatelných pohledávek na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu kdykoli v průběhu insolvenčního řízení, pokud v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka a přihláška pohledávky byla podána v době, kdy zajištění podle trestního řádu trvá.

(2) Přihlašují se i pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vykonatelné včetně těch, které jsou vymáhány výkonem rozhodnutí nebo exekucí.

(3) Přihlásit lze i pohledávku nesplatnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. Pohledávky věřitelů vázané na splnění rozvazovací podmínky se považují v insolvenčním řízení za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna. Na pohledávky věřitelů vázané na splnění odkládací podmínky nemá zahájení insolvenčního řízení vliv.

(4) Přihláška pohledávky má pro běh lhůty k promlčení nebo pro zánik práva stejné účinky jako žaloba nebo jiné uplatnění práva u soudu, a to ode dne, kdy došla insolvenčnímu soudu. Přihlášku pohledávky, která je podána u jiného než insolvenčního soudu, postoupí tento soud neprodleně soudu insolvenčnímu, aniž o tom vydává rozhodnutí; účinky spojené s podáním takové přihlášky nastávají dnem, kdy přihláška dojde insolvenčnímu soudu.

§ 185

Jestliže v průběhu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím, proti kterému může podat odvolání jen přihlášený věřitel. Právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí; o tom insolvenční soud přihlášeného věřitele uvědomí ve výroku rozhodnutí.

§ 189

Seznam přihlášených pohledávek

(1) Insolvenční správce sestaví seznam přihlášených pohledávek; u pohledávek, které popírá, to výslovně uvede. Do seznamu se nezařazují pohledávky, ke kterým se nepřihlíží, pohledávky vyloučené z uspokojení a další pohledávky, u kterých to stanoví zákon. Zajištění věřitelé se v

seznamu uvádějí zvlášť. U každého věřitele musí být uvedeny údaje potřebné k jeho identifikaci a údaje pro posouzení důvodu vzniku, výše a pořadí jeho pohledávky; u zajištěných věřitelů se navíc uvádí důvod a způsob zajištění. V seznamu se zvlášť vyznačí pohledávky vykonatelné a pohledávky přihlášené jako podmíněné osobami, od kterých může věřitel požadovat plnění podle § 183 odst. 1 a 2. V seznamu se vyznačí návrh na rozhodnutí o hlasovacím právu u pohledávek, které zatím nejsou přezkoumány, a údaj o existenci propojení podle § 53 odst. 1, 3 a 5, je-li insolvenčnímu správci známa.

(2) Seznam přihlášených pohledávek insolvenční správce sestavuje a doplňuje tak, aby jej mohl uzavřít neprodleně po skončení lhůty k podání přihlášek pohledávek a v dostatečném předstihu před termínem konání přezkumného jednání. Účastníci jsou oprávněni u insolvenčního správce nahlédnout do seznamu přihlášených pohledávek a do dokladů, na jejichž základě byl sestaven.

(3) Seznam přihlášených pohledávek zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání, a má-li se přezkumné jednání konat do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, nejpozději 10 dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání. Je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku seznam přihlášených pohledávek spolu se zprávou o přezkumu. Insolvenční soud dále bez zbytečného odkladu zveřejní v insolvenčním rejstříku každou změnu seznamu přihlášených pohledávek a zprávy o přezkumu.

(...)

§ 192

Popření přihlášených pohledávek

(1) Pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek mohou popírat insolvenční správce, dlužník a přihlášení věřitelé; popření pohledávky lze vzít zpět.

(...)

(3) Není-li dále stanoveno jinak, nemá popření pohledávky dlužníkem vliv na její zjištění; jeho účinkem však vždy je, že pro pohledávku, kterou dlužník popřel co do její pravosti nebo výše, není v rozsahu popření upravený seznam přihlášených pohledávek exekucním titulem.

(...)

§ 201

(1) Pohledávka je zjištěna

a/ jestliže ji nepopřel insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů,

b/ jestliže ji nepopřel insolvenční správce a insolvenční soud odmítl její popření přihlášeným věřitelem,

c/ jestliže insolvenční správce nebo přihlášený věřitel, který ji popřel, vezme své popření zpět, nebo

d/ rozhodnutím insolvenčního soudu ve sporu o její pravost, výši nebo pořadí.

(2) Vykonatelná pohledávka je zjištěna také tehdy, jestliže insolvenční správce nepodal včas žalobu o její popření nebo byla-li taková žaloba zamítnuta anebo řízení o ní skončilo jinak než rozhodnutím ve věci samé.

(...)

(4) Rozhodnutí insolvenčního soudu o pravosti, výši nebo pořadí pohledávek jsou účinná vůči všem procesním subjektům.

§ 298

(1) Zajištění věřitelé mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla zajištěna.

(2) Výtěžek zpeněžení po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením podle odstavce 4, nestanoví-li insolvenční soud jinak, a po odečtení částky připadající na odměnu insolvenčního správce a částky připadající na uspokojení osoby podle odstavce 8 vydá insolvenční správce se souhlasem insolvenčního soudu zajištěnému věřiteli.

(...)

28. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona v době zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka, tedy 10. března 2023, kdy insolvenční návrh došel insolvenčnímu soudu (srov. § 97 odst. 1 část věty za středníkem insolvenčního zákona ve znění účinném k uvedenému datu), i v době, kdy soud zjistil úpadek dlužníka a prohlásil konkurs na jeho majetek (14. srpna 2023) a do 30. září 2024 nedoznala změn. S přihlédnutím k části první článku II (Přechodná ustanovení) bodu 1. zákona č. [252/2024](#) Sb. se přitom pro dané insolvenční řízení uplatní i v době od 1. října 2024 insolvenční zákon ve znění účinném do 30. září 2024 [s výjimkou nastavenou pro § 75 a § 109 odst. 1 písm. c/ a § 412a odst. 3 insolvenčního zákona v části první článku II (Přechodná ustanovení) bodu 2. a 3. zákona č. [252/2024](#) Sb.].

29. V takto ustaveném právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním otevřeným právním otázkám následující závěry:

30. Závazností výsledků přezkoumání pohledávky přihlášeného věřitele se Nejvyšší soud zabýval ve své rozhodovací praxi opakovaně.

31. V rozsudku ze dne 30. září 2016, sen. zn. 29 ICdo 56/2014, a znovu pak v usnesení ze dne 20. prosince 2018, sen. zn. 29 ICdo 117/2016, Nejvyšší soud ozřejmil, že součástí právního posouzení věci soudem ve sporu o pravost, výši nebo pořadí do insolvenčního řízení přihlášené a osobou nadanou popěrným právem popřené pohledávky, vždy musí být závěr o splnění předpokladů, za nichž se soud může důvodností nároku uplatněného tzv. incidenční žalobou vůbec zabývat. Zjistí-li soud, který rozhoduje o pravosti, výši nebo pořadí nevykonatelné pohledávky, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, musí žalobu pro předčasnost zamítnout. Na základě takového rozsudku je třeba v insolvenčním řízení přistoupit zákonem stanoveným způsobem k odstraňování vad přihlášky a poté k novému přezkumu přihlášené pohledávky.

32. Stav popsáný v předchozím odstavci však předpokládá (a to i pro účely úvahy, zda ony závěry se

prosadí nejen u „vad přihlášky“, nýbrž i pro zkoumání, zda jinak řádně přihlášená pohledávka je „opožděná“) neukončený proces přezkoumání přihlášky vyvolaný popěrným úkonem k tomu oprávněné osoby, jímž se iniciuje incidenční spor (srov. § 201 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona). O takovou situaci v dané věci nešlo (pohledávku zajištěného věřitele nikdo nepopřel s účinky zabraňujícími jejímu zjištění).

33. Již v usnesení ze dne 27. května 2015, sen. zn. 29 NSČR 13/2014, Nejvyšší soud též vysvětlil (ve vazbě na institut zrušení konkursu), že byly-li zjištěny pohledávky přihlášených věřitelů, je pro účely rozhodnutí o návrhu dlužníka na zrušení konkursu podle § 308 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona nevýznamná argumentace dlužníka zpochybňující existenci, případně výši zjištěných pohledávek. V usnesení sen. zn. 29 NSČR 78/2021 (které zmiňuje odvolací soud) Nejvyšší soud přitakal názoru tamního dovolatele, že insolvenční správce a insolvenční soud jsou vázáni výsledkem přezkumu pohledávek (srov. odstavec 29 odůvodnění tamtéž).

34. V R 23/2024 pak Nejvyšší soud uzavřel (vycházejí z tam označené judikatury), že v těch případech, kdy pohledávka byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona, jelikož ji při přezkumném jednání nepopřel insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů, nelze ohledně skutečností, rozhodnutí nebo důkazů, které osoba nadaná popěrným právem nemohla bez své viny použít při přezkoumání zajištěné pohledávky, uplatnit na insolvenční řízení (nebo jen na některou z jeho fází) institut obnovy řízení (srov. § 96 odst. 1 insolvenčního zákona). Možnost reagovat po zjištění zajištěné pohledávky na nové skutečnosti, s nimiž je spojen zánik přihlášené pohledávky (např. započtením nebo úhradou ručitelem, případně spoludlužníkem insolvenčního dlužníka), nebo s nimiž je spojena ztráta věcné legitimace přihlášeného věřitele k dalšímu uplatňování (vymáhání) přihlášené pohledávky (např. nastala-li skutečnost, na základě níž se věřitelem této pohledávky stala jiná osoba, která se ale nestala namísto původního věřitele účastníkem insolvenčního řízení), upravuje ustanovení § 186 insolvenčního zákona (srov. odstavec 30 a 31 odůvodnění tamtéž).

35. V R 23/2024 Nejvyšší soud též uzavřel (srov. odstavec 32 až 37 odůvodnění tamtéž), že i tam, kde pohledávka věřitele byla v insolvenčním řízení zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji při přezkumném jednání nepopřel insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů), jakož i tam, kde (zajištěnému) věřiteli insolvenční soud následně (již) odsouhlasil plnění na takto zjištěnou pohledávku pravomocným usnesením vydaným podle § 298 insolvenčního zákona, nelze vyloučit, že věřiteli bude výjimečně odepřeno plnění na jeho pohledávku, jestliže v insolvenčním řízení po zjištění pohledávky a po odsouhlasení plnění na takto zjištěnou pohledávku pravomocným usnesením vydaným podle § 298 insolvenčního zákona nově nastaly nebo nově vyšly najevo takové skutečnosti, pro které by plnění na pohledávku mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a došlo by jím k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti.

36. Poměřováno závěry shrnutými v předchozím odstavci pak ze skutkových poměrů, z nichž vyšly oba soudy, neplyne, že by plnění na zjištěnou pohledávku zajištěného věřitele mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a že by takovým plněním došlo k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti. Porušením zásady formulované v § 5 písm. a/ insolvenčního zákona není sama o sobě skutečnost, že přihlášenou pohledávku zajištěného věřitele nepopřela žádná z osob nadaných popěrným právem, ač k tomu měla nebo mohla mít důvod, stejně jako jím není sama o sobě skutečnost, že přihlášená pohledávka zajištěného věřitele byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji účinně nepopřela žádná osob k tomu oprávněných), ačkoli přihláška pohledávky měla vady nebo byla neúplná (a správně mělo být postupováno podle § 188 odst. 2 insolvenčního zákona), nebo šlo o přihlášku podanou opožděně (po uplynutí propadné

lhůty určené k přihlášení pohledávky).

37. Oproti mínění dovolatele je rovněž zřejmé, že v situaci, kdy přihláška pohledávky zajištěného věřitele byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku 20. listopadu 2023 (P10-1) a přezkumné jednání (při němž pohledávku popřel co do pravosti dlužník, o jehož popření za trvání konkursu platí § 192 odst. 3 insolvenčního zákona) se konalo 13. prosince 2023, není doba přihlášení pohledávky (od které se odvíjí závěr o její opožděnosti) skutečností, která po zjištění pohledávky (po 13. prosinci 2023) nově nastala nebo nově vyšla najevo.

38. Zbývá určit, zda bez zřetele k výše uvedenému i tak platí, že účinek vyvolaný opožděným přihlášením pohledávky [to, že k opožděně podané přihlášce pohledávky insolvenční soud nepřihlíží (ve smyslu § 173 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona) a takto uplatněná pohledávka se v insolvenčním řízení neuspokojuje] insolvenční soud zohlední kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení (i po zjištění pohledávky na základě výsledku přezkumného jednání, ba dokonce po zjištění pohledávky v návaznosti na výsledek incidenčního sporu vedeného o její pravost, výši nebo pořadí).

39. V usnesení ze dne 27. února 2023, sp. zn. 29 Cdo 1570/2022, uveřejněném pod číslem 96/2023 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 96/2023“), Nejvyšší soud připomenul (vycházející z tam označené ustálené judikatury), že pro insolvenční řízení je charakteristické, že se člení na několik relativně samostatných fází. První, přípravná, fáze začíná podáním insolvenčního návrhu a končí rozhodnutím o úpadku. Druhá fáze začíná rozhodnutím o úpadku a končí rozhodnutím o způsobu řešení úpadku. Tato fáze nemusí probíhat samostatně, ale může (za podmínek § 148 insolvenčního zákona) částečně splývat s první fází. Třetí fází začínající rozhodnutím o způsobu řešení úpadku se provádí přijatý způsob řešení úpadku. Ve čtvrté fázi dochází k vlastnímu rozvržení výtěžku zpeněžení majetkové podstaty mezi věřitele a ukončení insolvenčního řízení (srov. odstavec 43 odůvodnění tamtéž).

40. Proces přezkoumání pohledávek se od procesu přihlašování pohledávek [jenž je možný již v průběhu první fáze insolvenčního řízení, od zahájení insolvenčního řízení (§ 110 odst. 1 insolvenčního zákona)] liší dobou a procesním rámcem, ve kterém jej lze uskutečnit. Obecně platí, že přezkumné jednání v insolvenčním řízení vedeném podle insolvenčního zákona je zvláštním druhem soudního jednání, jehož cílem a smyslem je sestavit seznam přihlášených pohledávek, které se považují za zjištěné. V souladu s ustanovením § 189 insolvenčního zákona se provádí podle seznamu přihlášených pohledávek, který obsahuje stanovisko insolvenčního správce ke každé pohledávce (srov. R 96/2023, odstavec 51 odůvodnění) a do kterého se nezařazují (ani) pohledávky, ke kterým se nepřihlíží (mezi něž patří i pohledávky přihlášené opožděně); srov. § 189 odst. 1 větu druhou insolvenčního zákona.

41. Pouze při přezkumném jednání nařízeném insolvenčním soudem pak při řešení úpadku konkursem (o něž šlo v dané věci, ve které insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku spojil i usnesení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka) lze účinně přezkoumat přihlášené pohledávky insolvenčních věřitelů; srov. § 190 odst. 1 insolvenčního zákona. Přezkumné jednání je spojeno s rozhodnutím o úpadku, neboť je soud nařídí v rozhodnutí, jímž zjišťuje úpadek dlužníka (srov. § 136 odst. 2 a § 190 odst. 2 větu první insolvenčního zákona). Je tedy procesním institutem použitelným po rozhodnutí o úpadku dlužníka (pro druhou fázi insolvenčního řízení); srov. R 96/2023, odstavec 52 odůvodnění.

42. Jestliže se tedy uzavře (zjištěním pohledávky ve smyslu § 201 insolvenčního zákona) proces přezkoumání přihlášené pohledávky, nelze znovu otevřít proces zkoumání vad, úplnosti a včasnosti přihlášky pohledávky, jenž má předcházet jejímu zařazení do seznamu přihlášených pohledávek a odtud plynoucímu přezkumu tam zařazených pohledávek při přezkumném jednání.

43. Odpověď na dovolatelem položené otázky tedy zní takto:

Poté, co věřitelem přihlášená pohledávka byla zjištěna podle § 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (jelikož ji účinně nepopřela žádná z osob k tomu oprávněných), insolvenční soud již nemůže přihlášku této pohledávky odmítnout jako podanou opožděně.

Odepřít věřiteli plnění na zjištěnou pohledávku poté, co nově nastaly nebo nově vyšly najevo skutečnosti, z nichž plyne, že šlo o pohledávku přihlášenou opožděně, lze jen za předpokladu, že tyto nové skutečnosti jsou současně skutečnostmi, pro které by plnění na pohledávku mohlo založit kolizi se základními zásadami insolvenčního řízení (§ 5 insolvenčního zákona), potažmo s dalšími procesními zásadami (srov. i § 2 o. s. ř.), a došlo by jím k popření základních principů právního státu a ke zcela zjevné nespravedlnosti.

44. Dovolání tedy potud není opodstatněné (odepřít plnění na pohledávku jen proto, že případně šlo o pohledávku podanou opožděně, možné není).

45. Posouzení otázky, zda přihláška pohledávky zajištěného věřitele je včasná, měl sám odvolací soud za pouhé „obiter dictum“. Tímto výrazem jsou označována slova odůvodnění rozhodnutí, která jsou pro rozhodnutí věci zcela zbytečná a důvod ji řešit neměl ve světle shora formulovaného závěru ani Nejvyšší soud (pro výsledek dovolacího řízení nemá význam). K tomu srov. i odstavec 34 až 36 usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2020, sen. zn. 29 NSČR 43/2018, uveřejněného pod číslem 101/2020 Sb. rozh. obč.

46. Jelikož ze spisu se nepodávají ani vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání proti druhému výroku napadeného rozhodnutí zamítl (§ 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Další články:

- [Směnka](#)
- [\(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 31/2025-B-79 ze dne 28.5.2026\)](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Hospodářská soutěž \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení, dokazování](#)
- [Odpůrčí žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Prevenční povinnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydědění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Advokátní tarif](#)